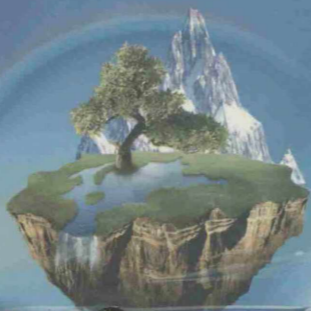


84(59)6
0-94

Абдулла
Орипов



Эверест
ва
уммон



Abdulla
Orinov

Эверест ва ушдан

Шеърлар

Тўлдирилган иккинчи нашри

JIZZAR VILOYAT AXBOROT-KUTUBXONA MAKTABI	
INV №	50973
« 13 »	07 2017y

ТОШКЕНТ
«O'ZBEKISTON»
2017

ХФ

ХР
узун

УЎК: 821.512.133-1

КБК 84(5Ў)6

О-94

Масъул муҳаррир:

Алишер НАЗАР

Шеър – руҳият тадқиқи, туйғулар тасвири. Унда озода ва покиза кўнгилнинг гоҳ майин, гоҳ нолакор, гоҳ ўтли, гоҳ мунгли манзараларини кўришингиз мумкин. Ушбу манзумада ана шу туйғулар мусаввири, Ўзбекистон Қаҳрамони, Халқ шоири Абдулла Ориповнинг сўнгги йилларда ва вафотидан олдин ёзилган шеърлари жамланган.

Ўйлаймизки, ушбу тўплам шеърият ихлосмандларига муносиб тўхфа бўлди.

ISBN 978-9943-28-469-2

© Абдулла Орипов, 2017

© «O'ZBEKISTON» NMIU, 2017

ТҮДА

Минг йиллардан буён жами ҳайвонлар,
Бўрилар, шоқоллар, шерлар, арслонлар.

Тўда-тўда бўлиб яшаб келишган,
Бирга ов қилишган, бирга ейишган.

Тўданинг босқини даҳшат жуда ҳам,
Мамонтни йиқитган бир тўда одам.

Агарда қўзиса тўданинг феъли,
Унга тенг келолмас сойларнинг сели.

Хос унга ёвузлик, шафқатсизликлар,
Қорни тўқ бўлса-да, тоқатсизликлар.

Ирсият сўзини айтишмас бекор,
Барчаси то ҳануз йўқолмаган, бор.

Бир ҳисни яшириб ахир нетаман,
Тўдани кўрганда кўрқиб кетаман.

2015 йил 6 январь



УЗР

Шоир дейди: – Топдим шон-шухрат,
Хаёлимни нурга ўрайман.
Ҳасадгўйлар кўп экан фақат,
Мен улардан узр сўрайман.

Бемор дейди: – Ўлдим, тирилдим,
Энди жонни зарга ўрайман.
Беморликда безовта қилдим,
Дўсту ёрдан узр сўрайман.

Чақалоқ дер: – Салом, эй олам,
Сени шаксиз гулга ўрайман.
Остонамда турибман мен ҳам,
Замин, сендан узр сўрайман.

2015 йил 10 январь



МОМО

Мен кўргани келдим атайин,
Ҳозир сенсан энг қадимги жон.
Набирангдек тинглаб ётайин,
Афсоналар айтгин, моможон.

Айтгин, одам боласи бир вақт
Инсоф билан яшаганлигин.
Ҳалол ва пок, фақат ва фақат,
Ўз ошини ошаганлигин.

Инсонларда садоқат, вафо,
Бир замонлар бўлганини айт.
Ўзи очу кўзлари аммо,
Меҳр билан тўлганини айт.

Бандаларни маккорлик, кибр,
Кемирмаган, емаган дегин.
Бошларига тушса ҳам шамшир,
Ёлғонларни демаган дегин.

Мен кўргани келдим атайин,
Ҳозир сенсан энг қадимги жон.
Набирангдек тинглаб ётайин,
Афсоналар айтгин, моможон.

Тилагингдан баҳра олсин то
Оқми, қора — жамики одам.
Эзгулик деб сен қилган дуо
Ерда қолмас, момо, сира ҳам.

2015 йил 12 январь

АКСИОМА

Томни бўяш учун етмадими гал,
Меҳмон қай илгакка тўнини илгай?
Буларнинг жавобин ҳаммадан аввал
Шу уйнинг эгаси — мезбони билгай.

Бир боғ шовуллайди кўзни яшнатиб,
Оламга татирлик ҳосил ҳам қилгай.
Бул ажиб маъвода бор қандай тартиб?
Буни эккан одам — боғбони билгай.

Ўзини ҳар ёнга урмайди карвон,
Турфа тўсиқлар бор — кўксини тилгай.
Аслида бу карвон кетмоқда қаён?
Буни юлдуз кўрган сарбоңи билгай.

Менинг кипригимда қалқиб турар ёш,
У қачон тўкилгай, у қачон жилгай?
Денгизлар тошарми, кўчарми ё тош?
Оламлар соҳиби — дарбони билгай.

2015 йил 13 январь



ШАРҲ

Бу дунёда содалар бисёр,
Ўтмишда ҳам учраган анча.
Бири дейди: – Иқтидоринг бор,
Шунинг учун бергансан қанча?

Бошқаси дер: – Ақлинг зўр чиндан,
Гапни гапга роса уладинг.
Жон оғайни, яширма мендан,
Бунинг учун қанча тўладинг.

Дейман, йўқдир уларнинг нархи,
Улар – ҳаёт, улар – зарурат.
Лекин бордир озгина шарҳи:
Текин эрур нодонлик фақат.

2015 йил 15 январь



СЎКОНҒИЧ

Бор эди бир сўконғич киши,
Ниҳоятда худбин, дилозор.
Фақатгина сўкишдир иши,
Маҳалла-қўй бўлганди безор.

Охир бир кун уч-тўрт азамат
Сўконғичнинг берди адабин.
Жағин бойлаб юрди у кўп вақт,
Айтолмасди лекин сабабин.

Қолди четда мисоли дайди,
Кимга энди захрини тўкар.
Катталарга тиши ўтмайди,
Кичикроқлар қайтариб сўкар.

Кимдир деди: — Фалон кўчада
Яшайди бир яримжон одам.
Нафсинг қонар балки ўшанда,
У индамас қанча сўксанг ҳам.

2015 йил 18 январь





МЕҲРИБОНИМ

Семирсанг семиргину
Озма, дер меҳрибоним.
Қудуқни кўмсанг кўму,
Қазма, дер меҳрибоним.

Ёзувчи бўлсанг агар,
Яхшиси таржима қил,
Ўзингча бирор асар
Ёзма, дер меҳрибоним.

2015 йил 21 январь



ОНА НИГОҲИ

Ҳазрати Хизрга йўлиқсам албат,
Фақат бир нарсани сўрардим фақат:
Ёмон назарлардан толиқди руҳим,
Онам нигоҳини кўрсатинг ҳазрат.

2015 йил 23 январь



МЕҲР

Негадир ёш бола ва ёки бемор
Гуноҳ иш қилгандек боқар жовдираб.
Овозингни балад қилдингми бир бор,
Улар ҳадик ичра қолар довдираб.

Йўқ ахир уларнинг зарра гуноҳи,
Мудрар қалбларида бардош ва сабот.
Фақат меҳрга зор улар нигоҳи,
Кутганлари эса шафқат ва нажот.

2015 йил 25 январь.



СОҒИНЧ

Сени соғинсинлар,
Сен кўп соғиндинг,
Чора йўқ барибир икки ҳолда ҳам.
Дарёдек тошардинг, кўл каби тиндинг,
Фақат руҳинг қолди сен билан ҳамдам.

Афсус, соғинчнинг ҳам бордир адоғи,
Кейин унутилиш, бари абасдир.
Соғинган одамнинг кўнглида доғи,
Соғинтирганга ҳам осон эмасдир.

2015 йил 27 январь.



ДЎСТАЛАР ВА РАҚИБЛАР

Ёшлик йилларимни эслайман секин,
Гоҳида тинибман, гоҳида қайнаб.
Турфа сатрларни битибман, лекин
Бир сўз ҳам ёзмабман қаламни қийнаб.

Ўрни келганида кечдим дарёдан,
Битта ўзим қолдим гирдобда гоҳо.
Куч олдим дўстларим берган ҳимодан,
Тортди оёғимдан рақиблар аммо.

Агар тоғ аталса у шонли равоқ,
Олтин зинасига қўйдим бир кун бош.
Дўстларим қутловга қўл чўзди, бироқ
Рақиблар тепадан отиб турди тош.

Равон йўл йўқ экан, ҳар ён сўқмоқдир,
Йўлбарс ҳам юрмаган чигал бу ўрмон.
Дўстлар-ку юлдуздек сенга маёқдир,
Рақиблар билдирмай қўярлар қопқон.

Бу ёруғ дунёда йўл юриб албат,
Охири тўхтайсан, паймонанг тўлиб.
Ўша кун дўстларга бермасдан навбат,
Рақиблар сўз айтар биринчи бўлиб.

Инсонга кўргилик азалдан ўтган,
Доимо виждонга келтирганлар шак.
Худойим ургану пайғамбар туртган
Рақибнинг устози – Иблисдир бешак.

2015 йил 29 январь.

ДУО

Одамлар кимнидир алқаган асно
«Отанга раҳмат», деб қилурлар дуо.
Шундоқ олқиш олгин ҳамиша сен ҳам,
Бенасиб қолмасин то Ориф бобо.

2015 йил 1 февраль



ОИЛА ШЕЪРИ

Уйдан чиққанда ҳам, қайтганимда ҳам,
Тилимда айланар ёлғиз бир дуо:
Илоё хазинанг ҳеч бўлмасин кам,
Ёмон туш кўрмагин бекажон, асло.

Бахтимга ҳамиша бўлгин сен омон,
Сен учун оловга киришга шайман.
Ушбу дуоларнинг сабаби аён,
Сенинг қовоғингга қараб яшайман.

2015 йил 1 февраль



ЯХШИЛИК

Ўкинмагил, қартайиб, қариб,
Қолдим дема буткул орқада.
Бир кун берар сенга қайтариб,
Ҳаққинг бўлса олақарғада.

Яхшилигим кетди деб бекор,
Афсус чекмас ҳақиқий эрлар.
Бировидан қайтмаса зинҳор,
Бошқасидан қайтади дерлар.

2015 йил 2 февраль



ШИФОКОР

Укам Анварга

Шифокор бўлишни хоҳладинг яккаш,
Бошқа касбу кордан тамом кечгансан.
«Худо урсин» деган каломга ўхшаш,
Гиппократ номига қасам ичгансан.

Араб шайхими у, подачими ё,
Сенинг қабулингда оддий бир бемор.
Қонун қувлаб юрган ўғрини ҳатто,
Даволашинг шартдир, чунки ваъданг бор.

Сени шогирдидек яратгандир Раб,
Ҳаётинг инсонга бахшида буткул.
Азиз одам учун турсанг ҳам йиғлаб,
Ёвуз бемордан ҳам узолмайсан қўл.

Ҳар қандай мушкулнинг топилар кори,
Ҳаво бор беморинг ётган хонада.
Фақат меҳр деган ноёб бир дори,
Учрамас ҳеч қандай дорихонада.

Дейман, бари сенда эрур мужассам,
Халатинг сингари хизматинг ҳам соф.
Гиппократга қанча ичмагин қасам,
Қалбингдан кетмасин Шафқат ва Инсоф.

JIZZAX VILOYAT AXBOROT-KUTUBXONA MARKAZI 2015 йил 6 февраль

INV № 50973

13 07 2015

17

ТАЪЗИМ

Ота-онам, балки, қариндош авлод
Бир-бир кетиб бўлди, қолди бир-ярим.
Кетди «Алифбо»ни ўргатган устод,
Кетди ижодда ҳам муаллимларим.

Энди тўрт тарафим бўм-бўш, кимса йўқ,
Бу — ҳаёт қонуни, яхши биламан.
Лекин нимадандир ҳамон кўнглим тўқ,
Тўрт томонга қараб таъзим қиламан.

2015 йил 7 февраль



САВИЯ

Ҳа, биродар, ўз-ўзингни
Мақташдан аввал,
Ҳисобга ол савиянгни,
Онгингни тугал.


Маҳаллада яшар эди
Бир мусофир зот,
Илм билан меҳнат эди
Унинг-чун ҳаёт.

Атай келиб бирор кимса
Олмасди хабар,
Олим гоят хоксор эди,
Гоятда камтар.

Бир кун юксақ мукофотни
Бердилар унга,
Бироқ ҳеч ким зарра парво
Қилмади бунга.

Ва инчунин маҳаллада
Яшарди бир бой,
У ҳам бир кун ола қолди
Сийлов, ҳойнаҳой.

Қутлагани келишдилар
Жами боёнлар,
Димоғлари кўкка етган
Кибор инсонлар.



Байрам қилди ярим шаҳар
Баланди, пасти,
Лекин олим қайда қолди?
Ҳеч ким билмасди.

Ҳа, биродар, ўз-ўзингни
Мақташдан аввал,
Ҳисобга ол савиянгни,
Онгингни тугал.

2015 йил 8 февраль



ВАФО

«Менга вафо қилмагач санам
Хотинларга ҳурматим нечун?»
Шу байтларни ёзаётган дам
Осонмиди Лермонтов учун.

Энди мисга айланган олтин,
Вафо сўзин англашар аранг.
Лермонтовни айблашдан олдин,
Ҳаётга ҳам қайрилиб қаранг.

2015 йил 8 февраль



БАЗЗОЗ

Баззоз газламасин сотиб турарди,
Бироқ ўтмас эди бир ўрам мато.
Баъзан елкасига ташлаб кўрарди,
Ҳеч ким олмас эди ўшани аммо.

Ундан яктак тикди охири баззоз,
Маъқул деб матонинг шунақасини.
Энди қутлар эди одамлар боз-боз,
Кўрмаганмиз, дерди бунақасини.

2015 йил 9 февраль



ТАҚДИР

Мен-ку бу дунёни обдан ўргандим,
Уммонидан тортиб тоғигача то.
Қувончли кунларни роса кўргандим,
Бенасиб қолмадим ғамдан ҳам ҳатто.

Энди хоҳлайсанми, йўқми – барибир,
Рўбарў келади сенга ҳам олам.
Фақат қувончимни кўрсатсин тақдир,
Бошқасин такрорлаш шарт эмас, болам.

2015 йил 9 февраль



ДЎСТИМ УБАЙДУЛЛА РОЗУҚУЛОВ ХОТИРАСИГА

Бир умр дўст ахтардим
Ёруғ дунёга келиб,
Топдим деганда уни
Олди-ку ажал юлиб.

Убайдулла қани, деб
Дўсларинг фарёд чекар,
Кетдинг йиғлатиб бизни,
Ўзинг жимгина кулиб.

2015 йил 12 февраль



СУЙМАСА ХУДОЙИМ

Суймаса худойим ўз ишин билгай,
Тилингай жойингни қайтадан тилгай.
Айрилган бўлсанг гар кўздан, кулоқдан,
Сўқир билан карни рўпара қилгай.

2015 йил 15 февраль



КЕЧУВ

Аллақайси замонлар
Ер юзин босиб тўфон,
Неча-неча элларни
Қутуриб тўлқин ютган.

Ва ниҳоят ваҳший сув
Оқиб ўзани томон,
Омон қолган элатлар
Дарёдан кечиб ўтган.

Кечувларнинг номи бор,
Ким қўйганин билмайман.
Ҳар ҳолда баҳо мавжуд
Ҳар бирига муносиб.

РОСТ деган кечув бўлган,
Бунга шубҳа қилмайман.
Аллоҳ раҳмидан асло
Қолмаган у бенасиб.

ЁЛФОН деб аталгандир
Иккинчи кечув номи.
Унда бандалар нуқул
Ўтриклар тўқишгандир.

Иблис йўлдан оздириб,
Йўқолиб интизоми,

Аввал мен ўтаман деб,
Бир-бирин нуқишгандир.

Қайси кечувдан ўтдик?
Ҳеч кимнинг ёдида йўқ.
Билганим шу, шоирим,
Биз битта қайиқдамиз.

Мақтов албатта ёқар,
Ёлғондан ҳам кўнгил тўқ.
Фақатгина рост гапдан
Озгина ҳайиқамиз.

2015 йил 16 февраль



ЙЎЛАК

Катта йўлнинг ёқасида шинам йўлак бор,
Пиёдалар қавми учун албатта текин.
Учрамайди на бир мiршаб, на светофор,
Мен ҳам бунда сайр этаман секин ва секин.

Ўтиб борар ҳар хил одам: соғ ҳам, бемор ҳам,
Болаларин етаклаган аёллар кўпроқ.
Ана, бир қиз – талабами, кетмоқда илдам,
Панжаларин орасидан оқар музқаймоқ.

Такси пули ёнда қолган эски зиёли
Қараб-қараб қўйди менга, таниди балки.
Қадим Бобил минорасин аҳли мисоли,
Имо билан гаплашади пиёда халқи.

Рўпарамдан чиқиб қолди битта оқсоқол,
Худди менинг отам эди қош-кўзи, эгни.
Ота, – дедим, валайкум, – деб ўтиб кетди чол,
Ўйладимки, пайқамади ўз отам мени.

Бу йўлакни ўт босмайди, босмас тиканлар,
Гоҳо пастқам бўлса ҳамки, мақоми баланд.
Севишганлар қўл ушлашиб кетар эканлар,
Балки умр чечакларин айлашар пайванд.

Ҳазрат Одам бу йўлакнинг бошида турган,
Пиёдалар пири эрур аслида у зот.
Жаҳонгирлар атак-чечак шу йўлдан юрган,
Демак, ундан бошланади каттакон ҳаёт.

2015 йил 18 февраль

ТАНИШЛАР

Қонунда ёзилмаган кучлар бордир дунёда,
Кўзга ташланмас, аммо қўзғалса шаҳди ёмон.
Нозикликда тарозу шайинидан зиёда,
Уриштиргувчи ҳамда Яраштиргувчи томон.

Улуғ ёшдаман, бироқ ҳадигим бордир катта,
Кўрқаман ким биландир ошно бўлиб қолишдан.
Уриштиргувчи томон топар сени албатта,
Ишин бошлар орага нифоқ, низо солишдан.

Бу менинг хулосамдир, дўстликни хуфя сақланг,
Иҳота айланг уни ҳар хил ширин сўзлардан.
Айниқса, муҳаббатни ошкор этмай ардоқланг,
Зада бўлмасин токи турфа ёвуз кўзлардан.

Уриштиргувчи томон ҳар қайда доим шайдир,
Чанг солади тап тортмай эътиқодга, иймонга.
Оила риштасин-ку мароқ билан узгайдир,
Ҳатто Ватан туйғусин олмоқ бўлар нишонга.

Ўйлайман гоҳ, одамзод наҳотки лоқайд боқар,
Наҳотки, эзгуликни асрай олмайди омон.
Уриштиргувчи тараф читтақдек қанот қоқар,
Оғир карвонга ўхшар Яраштиргувчи томон.

2015 йил 20 февраль

КЎЗГУ

Бировларни камситиб, ерга уришдан олдин
Каттакон кўзгу қўйиб, ўзингга қараб олгин.
Зарга ўралган билан кесак ҳамиша кесак,
Чолдевор ўртасида кўмилган бир хум олтин.

2015 йил 24 февраль



АЙРИЛМА

Баҳра ол ҳаётнинг неъматларидан,
Яшаб юр, оламини ҳис этиб, кўриб.
Ва лекин, пайт келиб, бунинг баридан
Айрилиб қолмагин тириклай туриб.

Таниш-билишлар-ку бордир тумонат,
Ким ҳам садоқатга бергай кафолат.
Ҳатто қасам ичган дўст ҳам омонат,
Айрилиб қолмагин тириклай туриб.

Қайдадир омадинг юлдузи имлар,
Парда бўладилар лекин ҳар кимлар.
Бир кун ёдга тушар ўша ғанимлар,
Айрилиб қолмагин тириклай туриб.

Ҳар олган нафасинг ўзи ибодат,
Қалбингда яшайди пинҳон муҳаббат.
У – илҳом, у – ҳикмат, у – куч, у – қудрат,
Айрилиб қолмагин тириклай туриб.

Дунёда топганинг Ватандир танҳо,
Сенга халқинг ўзи суюнч аввало.
Хокинг шу тупроққа бўлғусидир жо,
Айрилиб қолмагин тириклай туриб.

2015 йил 25 февраль

ТУЙГУ

Ҳайратланур кўзлар,
Ҳайратланур қалб,
Ўзи шундоқ бўлар ёшлик маҳали.
Лекин ҳайратингни қўймагин сарфлаб,
Улуғ мўъжизалар олдинда ҳали.

Ҳаётда дуч келар турфа вазият,
Кўзларинг ногаҳон ёшга тўлажак.
Уни ҳам майли сен бир нафас тўхтат,
Хурсанд чоғларингда керак бўлажак.

Бошқа бир туйғу ҳам мавжуддир бироқ,
У кетсин дил деган тоза гулшандан.
Азизим, вазабдан фориг бўл тезроқ,
Руҳингни халос эт фақат ўшандан.

2015 йил 27 февраль



БЎРИ ОВИ

Қишлоқми ё овулга бўри оралаб қолса,
Отланиб чиқар эди дарҳол ботир йигитлар.
Бўри қочиб борарди, қани у қутулолса,
Одамдан ҳимо олиб чопарди овчи итлар.

Охири йиқитдилар бўрини калтак уриб,
Мажақлаб ташладилар метиндек қаттиқ бошин.
Зарари тегмайдиган ўлик душманни кўриб,
Ғажимоқчи бўларди кўппаклар энди лошин.

Арқон билан боғлашди жондорнинг оёғини,
Қишлоқ бўйлаб эринмай судрашдилар ярим кун.
Болалар силташарди бир қарич таёғини,
Муҳими, томошабин байрам қиларди бутун.

Ҳа, замонлар ўзгарди, лекин ҳайвонот бордир,
Азамат йигитлар ҳам кетган эмас йўқолиб.
Ҳар кимса ўз ўлжасин маҳв қилишга қодир,
Ҳатто чумчуқ сўйган ҳам ўзини санар ғолиб.

Эҳтимол, овчиликка йўқ энди унча талаб,
Ўлтириб кўрабергин, экранда турфа олам.
Ва лекин томошабин ўша-ўшадир, ажаб,
Судраб чопади топса мушукнинг ўлигин ҳам.

2015 йил 2 март

АФАНДИ

Афанди дегани ўзим бўламан,
Ҳар хил ҳангомага ичи тўламан.
Эси йўқ одамлар калласизлардан
Хафа бўлишади, шунга куламан.

2015 йил 3 март



ПОЕЗДА

Қаршигами, Термизгами поезд юрар,
Икки аёл чой ҳўплашиб суҳбат қурар.

Бири дейди: – Минг шукрки уйимиз бор,
Тарновлари оқ тунука, зап нақшинкор.

Униси дер: – Бизники ҳам жуда кўркам,
Бордир ҳатто ҳовлимизнинг девори ҳам.

Қаршигами, Термизгами поезд юрар,
Икки аёл чой ҳўплашиб суҳбат қурар...

2015 йил 6 март



ЮПАНЧ

Йўқсиллигинг учун ўксинма, укам,
Худойим бизларни яратибди кам.
Фақат юпатгаймиз бир-биримизни
Хазинаси йўқ деб арслонларнинг ҳам.

2015 йил 7 март



САЛОМ-АЛИК

Умримдан минг марта розиман, бироқ
Гоҳида кўксимни ортиқ керибман.
Ёшлиқ – гўрлик экан, англамай кўпроқ,
Катта шайтонларга салом берибман.

Вақтнинг тезлигига ҳайрон қоламан,
Ва кулиб қарайман бунинг барига.
Энди ёшим улуғ, алик оламан,
Кичик шайтонларнинг саломларига.

2015 йил 9 март



МОНОЛОГ

Мен узоқ даврлар қароқчи бўлдим,
Шу йўлда тобланди ақл ва юрак.
Ўзимдан ўтганин мен ўзим билдим,
Сен нега қароқчи бўлмоғинг керак.

Мен ёпиқ кўрғонда яшадим кўрқиб,
Нажот деворига тирмашдим узоқ.
Сен нега дунёга қарайсан ҳуркиб,
Нега сен бўлишинг керақдир кўрқоқ?

Қасамхўр дунёда кун кўрмоқ учун
Айтмаган ёлғоним қолмади бирор.
Сен-чи ҳийлакорлик қиласан нечун,
Сенга ўтрик айтиш нимага даркор.

Дуч келган кимсага қилдим хушомад,
Оёғин яладим мушукдай ҳатто.
Эгилди бир замон тик бўлган қомат,
Бу ҳолни сенга ҳеч кўрмасман раво.

Энди сен боболар шавкатига боқ,
Актёрдек сохтакор шавқларга тўлма.
Мен ҳаёт қўлида бўлдим ўйинчоқ,
Бахтсиз яшаб ўтдим, сен бахтсиз бўлма.

2015 йил 13 март

ҚИШЛОҚ ЗИЁЛИЛАРИ

(Эсдаликларган)

Сиздан неча нафар қолди, билмадим,
Орадан ўтди-ку элик-олтмиш йил.
Сизга эҳтиромим қанда қилмадим,
Асло узилмади Сиздан бу кўнгил.

Бирингиз фельдшерсиз – ўртача дўхтир,
Бирингиз муаллим – галстук таққан.
Сизда армон деган сўз ўзи йўқдир,
Сиз – нузли уфққа энтикиб боққан.

Намуна бўлдингиз қишлоққа, элга,
Ўрисча сўзни ҳам қотирардингиз.
Риоя айлашиб адабий тилга
«Жуда»ни «йуда» деб гапирардингиз.

Ўзни нимагадир айлаб сафарбар
Хаёлий душманга қирон солгансиз.
Ярадор бўлибди, дейишса, аскар
Сиз ҳам бошингизни бойлаб олгансиз.

Сиз дўхтир бўлгансиз, билмасдан асли
Қаерда жойлашган ўпка ё юрак.
Беморга бергансиз таскин-тасалли,
Ҳар хил дори-дармон шарт эмас демак.

Муаллим бўлгансиз, битта костюмни
Роса йигирма йил тепкилаб кийган.
Бирор шогирдингиз беш олган куни
Қалбингиз Наполеон фахрини туйган.

Сизни чулғаб олмиш ишонч мутлақо,
Буюк орзуларга тўлиққан мия.
Қоқ пўстак устида ёстиқсиз ҳатто
Уйқуга кетгансиз «Яшасин!» дея.

Сизни қадрларди эл-юрт бегумон,
Сиз ҳам халқ қадрига шаксиз, етгансиз.
Лекин барчангиз ҳам ба ҳукми замон
Бири икки бўлмай ўтиб кетгансиз.

2015 йил 14 март



ЎЗБЕКЧИЛИК – 2

Ҳаёт ночорликни бўйнингга илди,
Тўйда ўртакаш ҳам бу ҳолни билди.
Ўтишингдан қўрқиб давра тўрига
Жойингиз пастда, деб ишора қилди.

2015 йил 16 март



ТАРБИЯЧИ

Қавмимни қанчалик зукко деб билмай
Афсус, кўп учратдим савиясизни.
Гапинг тузсиз десанг, ҳеч парво қилмай,
Оддингга келтириб қўяди тузни.

Фалончини арслон десангиз агар,
Қайтадан сўрайди: – Ҳайвонми дея.
Ўзини шу ҳолда ақли санар,
Минглаб соддаларга берар тарбия.

2015 йил 16 март



КУНДАЛИК ГАПЛАР

Менга ташвишлардан йироқ юр, дейсан,
Чарчагансан, дейсан, шундайликча ҳам.
Фақат сен мутгасил ғамимни ейсан,
Лекин ҳаёт бошқа, азизам, бекам.

Магар кирсанг бирор дорихонага,
Киссавур ургандай чиқасан бўм-бўш.
Ишонгин ҳозирги бу афсонага,
Нолимай, ақчангга қилгин хайр-хўш.

Ишхонанг эшигин бесўроқ албат
Кимдир очиб кирар салобат билан.
Ҳеч бир мурасага қилолмас тоқат,
Даҳоман, дейди у важоҳат билан.

Уйингга қайтасан, набиралар шод,
Бобом келдилар, деб солади чуввос.
Сен учун ўша дам бошланар ҳаёт,
Тоза ва мусаффо хаёлингга мос.

Гўё ўзанига тушгандай дарё,
Гўёки йўқ энди ҳеч кимдан гинанг.
Чой келар, шопириб қарайсан, оббо,
Дамлашни билмабди кичкинтойгинанг.

2015 йил 18 март

ШОИР

Шоир деганлари шаҳиддир – хунсиз,
Учинчи дунёдир – кундузсиз, тунсиз.
Бола каби кулар, бироқ кўзда ёш,
Бола каби йиғлар, ва лекин унсиз.

2015 йил 19 март



ҚУЁШ ТУТИЛИШИ

Қуёш тутилганда боқиб оломон
Бир-бирин қутларди хуррам, шодумон:
– Бизнинг томонларда яхши тутилди,
Душман томонларда тутилди ёмон.

2015 йил 20 март



ОХИРАТ

Шогирд устозига айлади хитоб:

– Охират белгисин айтсангиз билиб.

Устоз ўйга чўмиб қилдилар жавоб:

– Яъжуж-маъжуж чиқар, оқ халат кийиб.

2015 йил 20 март



ЎЗИ ЙЎҚ ОДАМ

Нега одамлардан қочиб юрасиз,
Сухбат ҳам қилмайсиз у ёқ-бу ёқдан.
Дейди, бармоғини қилганча бигиз,
У ёқдан топшириқ кўп-да, у ёқдан.

Ҳовли-жой қилибсиз, яхши-ку, бироқ
Мўл-мўл ишлатибсиз қўнғир бўёқдан.
Бармоғин тепага қадайди шу чок:
У ёқдан топшириқ тушди, у ёқдан.

Бир кун сўрадилар: қарарми келин,
Мабодо хасталик чалса оёқдан.
Шўрлик жавоб қилди шивирлаб секин:
Албатта, топшириқ келса у ёқдан.

Охир тирикликдан бўлди у жудо,
Сабаб бошданмиди ёки туёқдан.
Ҳар ҳолда, ётарди дегандай гўё:
У ёқдан топшириқ бўлди, у ёқдан.

2015 йил 20 март



ЖАННАТ ҚОПҚАСИДА

Укам Ашурали Жўраевга

Жаннат қопқасида тирбанд оломон,
Бари ҳам розидир, бари ҳам масрур.
Бунда орзусига эришган инсон,
Жаннати деган сўз янграрди мағрур.

Ўрнидан жилмасди бир банда фақат,
Ҳамма ҳайрон эди боқиб бу ҳолга.
Жаннатга шошмаган кимдир бул уммат?
Фаришталар тушиб, тутди саволга.

Банда жавоб қилди: — Яшадим узоқ,
Ҳар не ишни қилдим, ҳатто бахшилик.
Минглаб қавмларни учратдим, бироқ
Яхшилик кўрмадим, афсус, яхшилик.

Мени қуршаб олди бир кун ёвуз куч,
Тошбўрон қилишди бўлишганча жам.
Ҳатто гўдакларнинг кўзларида ўч,
Менга тош отмади фақат бир одам.

Оё, ўша зотни бергайсиз топиб,
Яхшилик лойиқдир олий хилқатга.
Усиз қўйинг майли қопқани ёпиб,
Усиз кирмагайман ҳаргиз жаннатга.

2015 йил 24 март

ҚҰРИҚЧИ ИТ

Орзу қилган экан бойвачча йигит,
Уй қурди, ақчани сарф этди талай.
Уйни қўриқларди лекин чўлоқ ит,
Бўйнигача қўтир, бир кўзи ғилай.
Шундоқ иморатни қурдингми, Одам,
Топиб қўй-да энди лойиқ итни ҳам.

2015 йил 25 март



ҚЎРҚУВ

У замон ўтиб кетди,
Дегаймиз: шўри курсин.
Инсонни таҳқир этган
Зўравон, сохта ғоя.
Қолган-қутгани бўлса
Худонинг ўзи урсин,
Лекин баъзан руҳимга
Қўрқуви солар соя.
У дейди: — «Шеърдан қайтинг
Соғ-омон пайтингизда,
Кимларгадир тегмасин
Сатрингизнинг бир жойи.
Халқим, деб бонг урибсиз,
Мана бу байтингизда,
Халқимиз десангиз гар
Бўлмасмиди бинойи.
Муҳаббатим демишсиз,
Бу гап хато, албатта,
У қайси муҳаббатдир?
Яширгайсиз сиз доим.
Муҳаббат ҳамманики,
Маъноси жуда катта,
Хусусий бўлиб қолса,
Не дер эл-юрт, худойим!»
О, сен қўрқув шарпаси,
Юз йил наридан туриб,
Шубҳа билан аврайсан
Миллионларнинг калласин.

Қонми, деб қалтирайсан
Тарвуз сувини кўриб,
Аскар каскаси дейсан
Унинг қўшша палласин.
Қарғами ё тошбақа
Яшармиш жуда узоқ,
Аслида улар умри
Ўткинчидир, бир онлик.
Жаҳолат неча ёшда?
Етмайди бунга саноқ,
Афсуски, асло ўлмас,
Абадийдир нодонлик.
Бу Ватан меникидир,
Бу тил менинг тилимдир,
Муҳаббатим меники,
Чидайсан-да, начора.
Иззат қилса ўғлим деб,
Бу эл менинг элимдир,
Оҳ, сенга нима қолди?
Қўрқув қолди, бечора.

2015 йил 26 март



ЎЗБЕКЧИЛИК – 3

Ўйламас ҳеч уйини,
Кўкрак кериб юради.
Боғлаб қўйган қўйини
Тўёнага беради.

2015 йил 26 март



ЧИДАЙСАН, БОЛАМ

Жисмимни кўтариб турибди тупроқ,
Ернинг устидаман, йўқ зарра нолам.
Ўзи чорлар бир кун бағрига, бироқ
Менсиз қолганингда чидайсан, болам.

Ҳай дунё, ўзингни бир пулга сотдинг,
Калава топдинг-у учин йўқотдинг.
Мен каби охири ғафлатда қотдинг,
Менсиз қолганингда чидайсан, болам.

Инсон эзгуликдан топгай фароғат,
Нима зарур унга зулму қабоҳат.
Кимдир уриштириб, қилгайдир роҳат,
Менсиз қолганингда чидайсан, болам.

Ерни ҳам, кўкни ҳам айладим тавоф,
Лекин ҳеч биридан чиқмади жавоб.
Бўғзимда «Нега?» деб қотди бир хитоб,
Менсиз қолганингда чидайсан, болам.

Дунёга боқмадим мен асло ёвдек,
Гоҳо тўсса ҳамки йўлимни ғовдек.
Ҳар ҳолда, гаплашдик икки соқовдек,
Менсиз қолганингда чидайсан, болам.

2015 йил 30 март

ЖАНЖАЛ

Асло тугамайди ушбу можаро,
Паймонанг на тўлиб, на тўлолмайди.
Барча ғавғоларни йиғсанг ҳам, аммо
Уйдаги жанжалга тенг бўлолмайди.

Совуқ урган каби сўлғин туриши,
Оила на яшнаб, на кулолмайди.
Мабодо бошланса жаҳон уруши
Уйдаги жанжалга тенг бўлолмайди.

Унинг жангчилари мажруҳдир мутлоқ,
На тирик қолади, на ўлолмайди.
Яхлит даҳшат дерлар дўзахни, бироқ
Уйдаги жанжалга тенг бўлолмайди.

2015 йил 1 апрель



ТАЖРИБА

Икки дўхтир доим баҳслашар эди,
Ҳар ким ўз дорисин мақтарди чунон.
Охири тажриба ўтказсак деди,
Қай бири беморга бағишлар дармон.

Дастлабки дорини ичгани заҳот
Бемор ўлиб қолди, чораси йўқдир.
Биринчи даъвогар бўлган эди мот,
— Мен ҳақ!—деб қичқирди иккинчи дўхтир.

2015 йил 2 апрель



ҲАЁТГА ҚАЙТИШ

Ёнимда айтмагин бахт деган сўзни,
Танимда ногаҳон титроқ бошланар.
Тутиб туrolмайман асло ўзимни,
Юрагим зўриқиб, кўзим ёшланар.

Ахир мен умримни ишониб роса
Ўша бахт йўлида сарфлаганим рост.
Ўтди у давронлар, ўрнида эса
Бир уюм ваъдалар қолдилар, холос.

Агар бўлсанг менга чиндан хайрихоҳ,
Дўст деган сўзни ҳам қилмагин такрор.
Кўксимдан вулқондек кўтарилар оҳ,
Инсонни дўсти ҳам айлар экан хор.

Қоронғу тунларда кўтариб машғал,
Дўст дея ўзимни урдим кулфатга.
Улар-чи, бир куни топиб куч, амал,
Ўзимни отдилар ўша зулматга.

Муҳаббат қанчалар сеҳрли калом,
Рухингга суянчиқ, тоза, бокира.
Мен-чи, унутганман уни батамом,
Бул ажиб сўзни ҳам эслатма сира.

Муҳаббат деганда кўзимга энди,
Жафо кўринади, вафо кўринмас.
Дилдаги оловли ҳислар ҳам тинди,
У ёруғ хаёллар барҳам топган, бас.

Дейман, алданмасин ҳаётда инсон,
Саволи қолмасин зинҳор бежавоб.
Саробга айланса агарда армон,
Ҳатто бор нарса ҳам кўрингай хароб.

Лекин ишонаман, тоғлар юксалиб,
Дарёлар гувиллар мен учун яна.
Тагин ҳаёт қайтар гулдурос солиб,
Яна севги қалбда қилгай тантана.

2015 йил 3 апрель



ЁМҒИР

Ёмғир ёғса шоирлар
Эрк берарлар мияга,
Тайёр мавзу топилди,
Тизарлар қофияга.

Ёмғир ёғса қушлар-чи,
Таҳликага тушади.
Ва лекин севишганлар
Зонтикка ёпишади.

Ёмғир ёғса бемаҳал
Куяр ўзбек деҳқони:
— Ҳосилни поймол қилди,
Етди қанча зиёни.

Женевалик қувонар
Ёмғир ёғмасин қачон:
— Ҳаво анча тозариб,
Яшнайти яна газон.

Аллоҳ барака сочар
Қай фасл, қай палладир,
Ким қандай қабул қилар?
Бу бошқа масаладир.

2015 йил 4 апрель

АПРЕЛЬ

Борлиқ кийиб олган мовий бир либос,
Ел эсар – баҳорнинг пилдироқлари.
Қалбингда уйғотар ажиб эҳтирос,
Апрель осмонининг қалдироқлари.

Ёмғир таралади кўм-кўк адирда,
Узоқ қирда эса ялтирар қуёш.
Бундай нафислик йўқ ҳеч бир атирда,
Руҳингни яйратар ҳаво, тоғу тош.

Қофия йиғишар шеърга – назмга
Жажжи жилғаларнинг шилдироқлари.
Атрофни чақирар яшил базмга
Апрель осмонининг қалдироқлари.

2015 йил 6 апрель



ҲИММАТ

Дарёнинг ҳиммати дарёга ўхшар,
Бир оқса оқади билмасдан тиним.
Йиғсам совға бўлган гулларни агар,
Каттакон чаманзор бўларди, иним.

Дунёнинг зулми ҳам қолишмас, аммо
Бир умр топмассан ҳаловат, қўним.
Отилган тошларни йиғсам мабодо
Улкан бир тепалик бўларди, иним.

2015 йил 7 апрель



АСОСИЙ НУСХА

Бирорта китобга уйғонса шубҳа,
Сиз бунинг аслини топинг, дейдилар.
Ҳеч ким қўлёзмани қилмагай туҳфа,
Шу тахлит илмнинг гамин ейдилар.

Тулпорнинг насли-ку эскирмас асло,
Дерлар бобосида бўлган қанотлар.
Уларнинг баҳоси йўқ эрур, аммо
Ўрнини босолмас жайдари отлар.

Менга кибр билан боқма, эй банда,
Юзингда кўринмас табаррук у чанг.
Сен таҳрир бўлгансан, ростин айтганда,
Аршда қолиб кетган асосий нусханг.

2015 йил 8 апрель



ШОИР ҚИСМАТИ

Сизга ачинаман, шоир Ҳамзахон,
Бу гапни айтмадим асло жўрттага.
Қайси жин урганди сизни у замон,
– Шўро! деб чиқдингиз бирдан ўртага.

Тузум маккор эди, тузум ҳийлагар,
Алдамчи эди у, қабих, кўнгли кир.
Тошбўрондан тирик қолсангиз ҳам гар,
Отиб ташлардилар сизни барибир.

Улар ясадилар сиздан бир ялов,
Оёқ остингизда чоҳни ҳам қазиб.
Сизга етмасмиди қалбадаги олов,
Юрмасми эдингиз шеърингиз ёзиб.

Ватаннинг ёви-ку босқинчи ахир,
Сарт сўзин эшитса ғазабга тўлган.
Иймонсиз кимсалар худосиз – кофир,
Миллатни ерларга урмоқчи бўлган.

Сиз-чи васф этдингиз уларни беҳад,
Замон шоири деб чиқди номингиз.
Сизни ўраб олди мақтов ва ҳасад,
Алданиш майига тўлди жомингиз.

Қисмат танлаб олди сизни Ҳамзахон,
Эргашиб кетдингиз юмуқ бир кўздек.
Битта фарзандини бой берди Қўқон,
Битта шоиридан айрилди ўзбек.

2015 йил 10 апрель

КАССЕТА

Набирам кассета кўяр гоҳида,
Узоқдан келади ўқтам бир нафас.
Ер-осмон ёнгудек унинг оҳида,
Муҳаббат аталмиш ҳеч ўлмас бу сас.
Баланд қил, кўкларга ўрласин нолам,
Бу менинг навқирон чоғим-ку, болам.

Тағин овоз келар йироқ-йироқдан,
Ватан деб, элим деб тортилган наъра.
Ҳануз нур оламан ўша чироқдан,
Сен ҳам шу Ватаннинг корига яра.
Қоғоз жангтоҳ эди, туғим-чи — қалам,
Бу менинг улғайган йилларим, болам.

Турфа садоларни тургайман тинглаб,
Мана бу суҳбатим, мана бу — дoston.
Бари мухрланиб қолмишдир, ажаб,
Бирида маъюсман, бирида шодон.
Барибир, яшадим шуҳратга ҳамдам,
Бу менинг етуклик давримдир, болам.

Охир эшитилар паришон овоз,
Сўзин англаб бўлмас, бари аралаш.
Ҳар шеър ўқилганда шилдирар қоғоз,
Ўрнимдан қалқаман, кўнглим бўлар ғаш.
Бас қил, юрагимни эзмасин алам,
Бу менинг кексалик пайтим-ку, болам.

2015 йил 14 апрель

ИРИМ

Талош палласи деб шеър ёздим у вақт,
Оқшомнинг бу сири гарчанд ноаён.
Иримга биноан айнан ўша пайт,
Ҳатто урушлар ҳам тўхтаган бир он.

Шеърда истагимни айтмабман, эркам,
Ишонгум, ишорат сенга кифоя.
Дейман, қовоғингни очиб юр сен ҳам,
Токи иримларга қилгин риоя.

2015 йил 15 апрель



ТУТАШ ДУНЁЛАР

Мархум жўраларим,
Эслайман сизни,
Энди айлангансиз тушга, рўёга.
Бирма-бир кетдингиз тарк этиб бизни,
Бошқа ўлчовдаги бошқа дунёга.

Балки ўзга эрур унда тизим ҳам,
Хаёлга эрк бериб, тахмин қиламан.
Қанчалик ранг-баранг бўлмасин олам,
Руҳингиз ўшадир, буни биламан.

Сирли хилқатингиз ўзингизга хос,
Албатта фарқлидир одат-тарзингиз.
Ҳеч кимда бойлик йўқ, ҳеч кимда либос,
Демакки, ҳеч кимдан йўқдир қарзингиз.

Сизни кўргим келар, соғинаман гоҳ,
Ўтса томошалар, байрам, кўриклар.
Чехрангиз намоён бўлар баногоҳ,
Мени яккалашса манов тириклар.

Майли турсангиз ҳам чексиз йироқда,
Оромда ётгайсиз, мудом кўнгиш тўқ.
Уруш бегонадир, ҳатто у ёқда
Бирлашган Миллатлар Ташкилоти йўқ.

Жами эзгуликни қутлайсиз бешак,
Ажратмай Шимолу Жануб ёқларни.

Мажлис ҳам қилмассиз, билмассиз демак
Коридорда юрган мақтанчоқларни.

Содиқ фариштангиз посбондир, илло
Хонангиз – коинот мудом саришта.
Ерда рўзғор қилса бир кун мабодо,
Ақддан озарди ўша фаришта.

Эслайман сизларни шу дам Шукуржон,
Дўстим Убайдуллоҳ, азизим Ўткур.
Дуолар қиламан, мақтайман чунон,
Илоҳо, руҳингиз бўлсин тинч, масрур.

Лекин куйингайман дўст деб барибир,
Ахир тириклик ҳам ҳикмат-ку азал.
Сизни эслаганда эсланар қадр,
Бу – ноқис дунёга ибрат ҳар маҳал!

Сира унут бўлмас суронли ҳаёт,
Кураш ва ғалаба, турфа хил ҳислар.
Сизни тушимизда кўргаймиз бот-бот,
Балки сизнинг тушга киргай мажлислар.

2015 йил 17 апрель



ИККИ ХУШОМАДГҮЙ

Икки хушомадгуй учрашди бир кун,
Очиғи, тажриба алмашмоқ учун.

Шундоқ гапни бошлаб қолди ҳаваскор:
– Менинг қалбим тўла ғурур, ифтихор.

Охири меники бўлди хўжайин,
Ишларим юришиб кетмоғи тайин.

У кун ўзларини яладим анча,
Товонидан тортиб тиззасигача.

Гал келди иккинчи хушомадгуйга,
Гапин бошлади у, толган-ча ўйга:

– Ҳозирги касбдошлар ўзгарган буткул,
Камтарликни билмас, мақтанар нуқул.

Мана биз донгдормиз, танийди ҳар ким,
Лекин ўтирибмиз, гердаймасдан жим.

Айтсам ишонмайсан, эҳ содда укам,
Ялаганмиз ундан юқорисин ҳам.

2015 йил 18 апрель



ТУФИЛИШ

Юришни ўрганди болакай сал-пал,
Орқада кузатар ота ва она.
Ох, ушбу кўриниш нақадар гўзал,
Минглаб оилага орзу — ягона.
Суринмай улғайсин майли болакай,
Умр фассларин гаштини сурсин.
Лекин, пайти келгач ким бўлар, ҳай-ҳай,
Ҳаёт елканини у қайга бурсин.

Бир чўқиб атрофга ўн бор қараса,
Ҳар кимнинг юзига боқса жовдираб.
Кошкийди шу ҳолда корга яраса,
Суянчиғи йўқ-ку тургувчи қараб.

Бировдан берухсат ҳатто қулмаган,
Билмас, муроди не — обрўми, пулдир.
Унда мустақиллик ўзи бўлмаган,
Энди у мутедир, энди у қулдир.

Йўлин қора мушук кесиб ўтган дам,
Дод! — дея йигитлик оридан тонса.
Ёмон туш кўрганда улуғ ёшда ҳам,
Эна, энажон! — деб йиғлаб уйғонса.

Мен бундай касларни топмадим ўйлаб,
Шеърни ҳам ёзмадим асло атайин.
Қофия устида етмиш йил ўйнаб,
Бир жиддий гапни ҳам энди айтайин.

Бу қавмнинг қиммати йўқдир мутлақо,
Лекин омад доим уларга ўртоқ.
Пастда муносиблар қолиб, ажабо,
Тўрга ўтиб олар ўшалар кўпроқ.

Кўзимиз қораси азиз зурёдлар,
Ҳаттоки тантиқдир, ғоятда суюк.
Оҳ, қайдан келаркан фидойи зотлар,
Қайдан туғиларкан ботирлар буюк.

Магар бўлганда ҳам қиёмат қойим,
Дегайман, етгунча сўнгги нафасим.
Комил инсонларни қўмсарман доим,
Улуғ сиймоларга келгай ҳавасим.

2015 йил 18 апрель



ЛЎТТИБОЗ

Виждонли одамлар ортгани сайин
Лўттибоз сони ҳам кўпайиб борар.
Текинхўр аталур бу қавм тайин,
Ажабки, кўп ишни шулар бошқарар.

Виждоннинг бошига чиққани кўйи
Ўзини менгзайди тенги йўқ довга.
Жинжакча келмайди ўзининг бўйи,
Ёқса, тутантириқ бўлмас оловга.

2015 йил 19 апрель



ТАМА

Мен қайси домлага эргашай, ҳайҳот,
Ишончим топтаса тамагир ҳаёт.
Дуо қилганман деб бир йил муқаддам,
Ҳақин сўраб келди бугун ўша зот.

2015 йил 21 апрель



КИБР

Мен борман – дунё бор, мен йўқ – дунё йўқ,
Фақат бугунни бил, фақат бугунни.
Бисотинг мавжудми – кўнглинг бўлсин тўқ,
Эслатма, охират деган у кунни.

Турли афсоналар тўқийди одам,
Севги бу – қушда ҳам учрайдиган нафс.
Бордир ўз эгаси эрта куннинг ҳам,
Менга келажакдан ўқийверма дарс.

Инсоф нодонларга эрур муносиб,
Сен-чи фақатгина ўз-ўзингни бил.
Ҳатто авлиёлар хокини босиб,
Мақсадга интилгил, мақсадга интил.

Уч-тўрт хаёлпараст букканича қад
Тушининг таъбирин топгунича то.
Сизнинг фикрингизча яъни мен – муртад
Эгаллаб оламан дунёни ҳатто.

Нега тингламайсан кибрнинг сўзин?
Олижаноб эдинг, аҳволинг тангми?
Асрлардан буён буткул ер юзин,
Бошқарган менми ё камтар отангми?

2015 йил 21 апрель

ТОҒ БОЛАСИ

Юксак тоғлар ичра қора кўз бола,
Яшарди ҳур, озода, кўрмай ғам, нола.

У фақат борлиқдан андоза олган,
Жами жонзотларга дўст бўлиб қолган.

Балки одамларни англамас, аммо
Табиат феълени биларди аъло.

Биларди арслоннинг буюклигини,
Оҳунинг нозик ва суюклигини.

Гўё сўрагандек меҳр ва нажот
Ундан қочмас эди сира ҳайвонот.

Бир куни қўшнилари чиқдилар йўлга,
Қўноқ бўлмоқ учун пастга — овулга.

Ҳар нечук, қизикдир маданий қатлам,
Ола кетишдилар болакайни ҳам.

Бироқ кўникмади бола ҳеч элга,
Тушуниб-тушунмай ҳаттоки тилга.

Унинг ғалатлигин пайқаб қолишди,
Одамлар бир зумда ўраб олишди.

Дедилар: «Эпчилсан бўридай гўё»,
Бола тушунмади бу гапни асло.

Сўнгра кўрсатдилар бўри суратин,
Бола яширолмаи қолди ҳайратин:

Бўридай увлади, сакради қувнаб,
Бўри боласидек ағанаб, ўйнаб.

Айиқ суратини кўрсатишди сўнг,
Ўрмонлар отаси паҳлавон ва чўнг.

Болакай айиқни таниди дарҳол,
Машқ қила бошлади лапанглаб, хушҳол.

Ғоят бахтли эди шу лаҳза, шу он
Кўчиб келган каби ёнига ўрмон.

Ва лекин ўртага чиқди бир одам,
Тоғлик бола томон ташлади қадам.

Гўё олмоқчидай эски қасдини,
Болага узатди тулки расмини.

Дафъатан оҳ чекди тоғнинг боласи,
Атрофни титратди дардли ноласи.

Оломон тарафга шиддат-ла боқди,
Ғазабнок сўзларни айтиб тутоқди:

— Мен тулки эмасман, тулки эмасман,
Тулки деганларни одам демасман.

Сўнг кетди тоғ томон лаънатлар айта,
Ҳеч кимса кўрмади болани қайта.

Дейдилар, увласа бўрилар ногоҳ,
Бола овози ҳам келармиш гоҳ-гоҳ.

2015 йил 24 апрель

ОГОҲЛИК

Қора кунлар келди кўхна диёрга,
Устоз йиғлай-йиғлай айлади хитоб:
— Майли сувга оқсин, сингсин деворга,
Нодоннинг кўлига тушмасин китоб.

Енгди маърифатни манфур жаҳолат,
Ўзбекда қатағон даври бошланди.
Қодирий мухлиси қилинди форат.
Чўлпонни ўқиган отиб ташланди.

Йиллар ўтиб кетди, озодмиз шукур,
Лекин сен огоҳ бўл, маърифатли жон.
Ҳали тирик юрар каламуш қурғур,
Кўзлари йилтираб турибди сичқон.

2015 йил 25 апрель



ОИЛА ЯНГИЛИКЛАРИ

Бола ўқиб қайтди хориждан бир кун,
Касби кор орттирди – дипломли меъмор!
Уйда байрам бўлди момоси учун:
– Болам, тандир қургин, ўтирма бекор.

Биттаси инженер бўлиб қайтди-ку,
Темир-терсақларга бағишлармиш жон.
Тоға ўғил бола гапни айтди-ку:
– Эски аравам бор, тузат, жиянжон.

Катга дўхтир бўлди кенжатоийи ҳам,
Бобо дер: – Фурурга энди тўлайлик.
Бироз хашакидир дардимиз, болам,
Сенга муносиброқ касал бўлайлик.

2015 йил 25 апрель



АНКЕТА

- Бобонг қачон ўлган?
- Ўтган асрда.
- Қаерда яшаган?
- Улкан қасрда.

- Касал бўлганми у,
Айтгин, не қилган?
- Каптарвоз эканлар
Томдан йиқилган.

- Анкетадан чиққан
Жавобга кўра,
Қариндош эканмиз,
Кўлни бер, жўра.

2015 йил 25 апрель



ТҮРТЛИКЛАР

Ёмон аёл деган бир ибора бор,
Ҳеч кимга тегмасин бу тамға зинҳор.
У аввал эрининг бошини ейди,
Сўнгра болаларга ўтади, маккор.

2015 йил 9 апрель

. . .

Айланар тегирмон тоши саросар
Бошим ўртадаги донга баробар.
Менга ҳавас қилма, турмуш зулми бу,
Метин ҳам чидамас унга, биродар.

2015 йил 26 апрель

. . .

Кўрдим, голиб экан мудом ёлғонлар,
Турмуш жиловини қўлга олганлар.
Марҳумлар гапирмас, лекин номидан —
Сайраб юрар экан тирик қолганлар.

2015 йил 26 апрель



ҚЎҒИРЧОҚ ҚИССАСИ

Бир шум хабар маҳаллада
Қанот қоқди,
Эркатоӣ қиз қўғирчоғи
Сувға оқди.

Эркатоӣ қиз хўжайиннинг
Қизи эди,
Қўғирчоқ-чи, унинг кўрар
Кўзи эди.

Жалб қилинди «Сувсоз»ларнинг
Мироблари,
Сузадиган, сузмайдиган
Фаввос бари.

Дейдиларки, иш қутулмас
Ўртоқликдан.

Қўғирчоқни топишдилар
Ботқоқликдан.

Маҳалланинг шодлиғига
Йўқдир таъриф.

Ош тортилди ва ўқилди
Амримаъруф.

Эркатоӣ қиз фақат бағрин
Тиғлар эди.

Менга ҳеч ким қарамас деб
Йиғлар эди.

2015 йил 28 апрель